

Johanneksen evankeliumin selitys 29
Joh. 8:48-59
Savonlinnan Tuomiokirkko, 27.4.2016

Jeesus ja Abraham

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä siihen, että Jeesus oli väittelemässä väkijoukon kanssa. Hän oli puhunut heille kovia sanoja, sanonut että he ovat synnin orjia, elleivät usko häneen Jumalan Poikana, joka vapauttaa synnistä. Kuulijat olivat vedonneet siihen, että he ovat pyhän kantaisä Abrahamin jälkeläisiä. Jeesus vastasi, että jos he olisivat Abrahamin todellisia jälkeläisiä, he rakastaisivat häntä, Jumalan maailmaan lähettämää pelastajaa. Mutta näin ei ole, he eivät siedä kuulla häntä, ja lopullisena syynä on Jumalan vastustaja, saatana.

Sinä olet samarialainen!

Tästä teksti jatkuu näin:

Juutalaiset sanoivat Jeesukselle: "Sinä olet samarialainen, ja sinussa on paha henki. Eikö asia olekin niin?" (Joh. 8:48)

Samarialaiset olivat sekakansaa, joka oli syntynyt satoja vuosia aiemmin, kun Israelin pohjoisvaltion tuhonneet valloittajat olivat vieneet osan alueen juutalaisista pakkosiirtolaisuuteen ja tuoneet tilalle muita kansoja. Kansat olivat sekoittuneet ja oli syntynyt samarialainen kansa. Sen uskonnossa oli piirteitä juutalaisuudesta, mutta mukana oli myös maahan siirrettyjen kansojen uskontoa.

Kun väkijoukko sanoi Jeesukselle, että "sinä olet samarialainen", se tarkoitti samaa kuin että sinä olet harhaoppinen kaiken sotkija, jota ei voi ottaa vakavasti. Mutta sekään ei vielä riittänyt: "Sinussa on paha henki. Eikö asia olekin niin?"

Oikeastaan aika järkyttävä kohta! Jumalan oma Poika, hänen maailmaan lähettämä Vapahtaja, puhuu kansalle pelastavaa sanomaa, ja tuloksena on se, että he pitävät häntä pahan hengen riivaamana!

Tuo kertoo siitä, miten syvässä Jumalan vastaisuus on ihmiskunnassa. Luterilaisen kirkon keskeinen tunnustusteksti, Augsburgin tunnustus, ilmaisee sen näin:

Edelleen seurakuntamme opettavat, että Aadamin lankeemuksen jälkeen kaikki ihmiset, jotka lisääntyvät luonnollisella tavalla, syntyvät synnissä, so. ilman jumalanpelkoa, ilman luottamusta Jumalaan sekä pahan himon hallitsemina, ja että

tämä alkusairaus ja perisynti on todella synti, joka tuomitsee ja tuo jo nyt mukanaan iankaikkisen kuoleman niille, jotka eivät kasteen ja Pyhän Hengen voimasta synny uudestaan. (CA II)

Jos tuo on totta, silloin on ymmärrettävää, että Jeesukseen suhtaudutaan noin ja pidetään häntä pahan hengen riivaamana. Ihmiset ovat luonnostaan Jumalan vastaisia, eivätkä siksi omien kykyjensä perusteella pysty tunnistamaan Jeesusta siksi, joka hän on.

Se oli totta Jeesuksen aikana, ja totta se on nykyäänkin. Se näkyy mielestäni myös tilastollisesti. Kirkon jäsenistöstäkään läheskään kaikki eivät tunnista Jeesusta siksi, joka hän on. Siitä kertoo se, että enää vähän yli kolmannes uskoo hänen nousseen kuolleista. Tärkein syy nykysuomalaisten kirkkoon kuulumiselle on se, että kirkko ylläpitää hautausmaita. Kaikkein vähiten tärkeä syy on se, että kirkko auttaa uskomaan Jumalaan.

Ei tämä nyt tietenkään siitä kerro, että Jeesusta nykyisin pidettäisiin pahan hengen riivaamana. Mutta siitä se kertoo, että ihmiselle ei ole luontaista uskoa Jeesukseen sellaisena, joka hän on.

Jeesus vastasi: "Ei minussa ole pahaa henkeä. Minä kunnioitan Isääni, mutta te häpäisette minua. Itse en kysy kunniaani, mutta on toinen, joka kysyy ja tuomitsee.." (Joh. 8:50)

Jeesuksen sanat voittavat kuoleman

Jeesusta ei ihan kauheasti haitannut se, että häntä häväistiin. Hän ei etsinyt omaa kunniaansa. Mutta hänen Isänsä etsi. Jeesus oli Jumalan Poika, jolle Jumala oli antanut kunnian.

Totisesti, totisesti: joka pitää kiinni minun sanastani, ei milloinkaan näe kuolemaa. (Joh. 8:50)

Aika mielettömän vahvasti sanottu! Jos sinä pidät kiinni Jeesuksen sanasta, hänen maailmaan tuomasta sanomastaan, sinä et kuole!

Miten tällainen voi olla mahdollista? Se voi olla mahdollista siksi, että Jeesuksen sanojen ydin eli evankeliumi, se on jumalallista. Se tuo mukanaan Jeesuksen itsensä sen ihmisen elämään ja sydämeen, joka pitää tästä sanomasta kiinni, eli uskoo siihen. Ja koska Jumala on kuulematon, hän kykenee antamaan vastalääkkeen kuolemaa vastaan.

Nykyisin on aika usein niin, että ”Jumalan sana” on negatiivinen käsite. Siitä tulee mieleen fundamentalismi ja ahdasmielisyys. Jumalan sanan tai Jeesuksen sanoista kiinnipitämisen vaihtoehdoksi tuodaan se, että jokaisen pitää ”ajatella omilla aivoillaan” ja luoda itse itselleen sellainen uskonto tai henkisyys, joka hänelle käy.

Mutta voi kysyä, että mitä hyötyä sellaisesta itse itselle luodusta uskonnosta on. Vaikuttaako se sen, että omalla tavallaan uskova ”ei milloinkaan näe kuolemaa”?

Ei varmasti vaikuta. Jos ihminen uskoo omalla tavallaan, niin viimeistään kuolema osoittaa, että loppupeleissä sellaisesta uskosta ei ole mitään hyötyä.

Ainoa hyöty on sellaisesta uskosta, joka tuo ihmiselle aidon ja oikean vapahtajan, Jumalan itsensä. Ja sellainen meillä on Jeesuksessa. Hänessä Jumala syntyi ihmiseksi, tänne meidän tasollemme, meidän tavoitettavaksemme. Hänessä Jumala sovitti syntimme ja syyllisyytemme, kuolemalla sovitusuhrina meidän puolestamme. Hänessä Jumala voitti meidän kuolemamme, nousemalla kuolleista ja murtamalla haudan salvat.

Ja kaikki tämä on nykyisinkin läsnä Jeesuksen sanoissa. Jos joku pitää kiinni niistä, roikkuu niissä luottamalla niiden totuuteen, silloin ne sanat tuovat Jeesuksen itsensä läsnäolevaksi sen ihmisen elämään. Ja se voittaa kuoleman ja vie taivaaseen, ikuisen elämään.

Mikä sinä luulet olevasi?

Tämä ei kuitenkaan ole nyky-yhteiskunnassa mitenkään hyväksyttävää. Nykyisin Jeesuksen sanoista kiinnipitäminen hylätään ja suostutellaan ihmisiä luomaan itselleen oma henkisyys.

Ei Jeesusta ymmärretty hänen omana aikanaankaan:

Juutalaiset sanoivat hänelle: "Nyt asia on selvä: sinussa on paha henki. Abraham on kuollut, samoin profeetat, mutta sinä sanot: 'Joka pitää kiinni minun sanastani, ei milloinkaan kohtaa kuolemaa.' Sinäkö muka olet suurempi kuin isämme Abraham? Hän on kuollut, ja niin ovat kuolleet myös profeetat. Mikä sinä luulet olevasi?" (Joh. 8:52-53)

Jeesuksen puhe siitä, että hänen sanansa tuovat kuolemattoman elämän, se oli väkijoukolle yksinkertaisesti liian paksua. Heidän pyhä kantaisänsä Abraham oli kuollut, ja nyt Jeesus väitti olevansa häntäkin suurempi, kuoleman voittaja. Kuka hän oikein kuvitteli olevansa? Jumalako?

Isä kirkastaa

Jeesus vastasi: "Jos minä itse kirkastan kunniaani, se kunnia ei ole minkään arvoinen. Mutta minun kunniani kirkastaa Isä, hän, jota te sanotte omaksi Jumalaksenne (Joh. 8:54)

Johanneksen evankeliumissa käytetään usein sanaa "kirkastaa". Minusta se on aina ollut aika outo sana. Mutta se ilmeisesti tarkoittaa sitä, että asia tulee selväksi, käy ilmi, mitä se pohjimmiltaan on. Kun Jeesus sanoo, että Isä kirkastaa hänen kunniansa, tarkoittaa se kai sitä, että Jumala itse tulee vielä kerran osoittamaan, kuka Jeesus on ja mitä hän meille merkitsee. Vielä tuolloin se ei ollut ilmeistä, mutta ylösnousemuksessa Jumala kirkasti Jeesuksen. Lopullisesti se tapahtuu hänen paluussaan takaisin maailmaan. Silloin hänen kirkkautensa ja kunniansa on selvää jokaiselle

ihmiselle. Hänen maanpäällisen vaelluksensa aikana se oli kätkössä, kätkettynä hänen ihmisyytensä ja hänen omaksumansa inhimillisen kärsimyksen alle.

Te ette ole oppineet tuntemaan häntä, mutta minä tunnen hänet. Jos sanoisin, etten tunne, olisin valehtelija niin kuin te. Mutta minä tunnen hänet ja pidän kiinni hänen sanastaan. Teidän isänne Abraham iloitsi siitä, että saisi nähdä minun päiväni. Hän näki sen ja riemuitsi." (Joh. 8:55-56)

Jeesus ei siis satuillut, kun puhui Jumalasta ja omasta tehtävästään. Hän oli kuullut sen Isältään. Hän tunsu Jumalan ja hänen tahtonsa, koska oli ollut Jumalan luona jo ennen kuin maailmaa oli edes luotu.

Jeesus – Abrahamin ilo

Jeesus sanoi, että ”Abraham iloitsi siitä, että saisi nähdä minun päiväni”.

Tämä liittyy siihen, että Jumala oli puhunut Abrahamille ja käskenyt hänen lähteä kotikaupungistaan, Kaldean Uurista, ja matkustamaan siihen maahan, jonka Jumala hänelle osoittaisi. Lisäksi Jumala oli luvannut, että Abraham saisi jälkeläisiä, joista tulisi hyvin suurilukuinen kansa. Lisäksi Jumala lupasi, että Abraham saisi osakseen aivan erityisen siunauksen. Ja kaiken lisäksi Abrahamin jälkeläisen kautta koko maailma tulisi siunatuksi.

Abraham joutui kuitenkin odottamaan lasta aivan mahdottoman kauan, montakymmentä vuotta. Jumalan lupaukseen luottamisesta tuli hänelle tosi vaikeaa, sillä luvattua lasta ei vaan ruvennut kuulumaan. Lopulta Abraham ja hänen vaimonsa Saara olivat jo vanhuksia. Silloin Jumalan enkeli tuli käymään heidän luonaan ja lupasi: vuoden kuluttua tähän aikaan Sara saa pitää sylissään synnyttämänsä poikaa, Abrahamin lasta.

Abrahamin jälkeläinen oli siis vahvasti jumalallinen, teologinen asia. Hänestä koituisi siunaus, ei vain Abrahamille ja hänen suvulleen, vaan lopulta koko maailman kaikille ihmisille. Abraham varmaan ounasteli uskossa, että lupauksen lopullinen toteutuminen ei tarkoittanut pelkästään hänen lopulta saamaansa poikaa, Iisakia. Vaan että se tarkoittaisi Messiasta, Vapahtajaa, joka aikojen lopulla syntyisi Iisakin jälkeläisistä. Eläessään Abraham ei häntä saanut nähdä, vaikka hän uskoen ja luottaen Jumalan lupaukseen odotti häntä.

Mutta Abraham sai nähdä messiaan kuolemansa jälkeen! Jeesus tarkoitti sitä, että suuri kantaisä Abraham ei ollut tuhoutunut kuolemaan. Jumala piti hänen elämänsä yllä, koska Abraham oli uskonut. Siksi Abraham pystyi nyt tuonelassa riemuitsemaan siitä, että Jeesus oli tullut. Nyt oli toteutunut se, mitä Jumala oli hänelle lähes tuhat vuotta aiemmin luvannut! Nyt oli syntynyt se hänen jälkeläisensä, joka koituisi siunaukseksi kaikille maailman sukukunnille.

Juutalaiset sanoivat hänelle: "Et ole edes viidenkymmenen ja olet muka nähnyt Abrahamin!" Jeesus vastasi: "Totisesti, totisesti: jo ennen kuin Abraham syntyi - minä

olin." Silloin he alkoivat poimia kiviä heittääkseen niillä häntä, mutta Jeesus poistui heidän näkyvistään ja lähti temppelistä (Joh. 8:57-59).

Jälleen kerran väkijoukko ei ymmärtänyt Jeesusta. Tai ehkä he nyt ymmärsivät. He tajusivat, miten radikaaleja sanoja Jeesus puhui: hän väitti eläneensä jo ennen Abrahamia. Ja sehän oli totta! Hän oli Jumalan Logos, Jumalan persoonallinen Sana eli Järki, jolla koko maailma oli luotu.

Mutta se oli liian paksua. Se oli Jumalan pilkkaa, jossa ihminen teki itsestään Jumalan. He raivostuivat ja halusivat kivittää Jeesuksen. Mutta se ei onnistunut, koska hänen aikansa ei ollut vielä tullut.